

ОПОДАТКУВАННЯ БЛАГОДІЙНОЇ ДОПОМОГИ НАДАНОЇ УЧАСНИКАМ АТО

*Яремчук І.О., старший викладач кафедри обліку і аудиту,
Мокусієнко Є.О., студент,
Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»,
м. Дніпропетровськ, Україна*

У зв'язку з масштабною антитерористичною операцією на Сході України багато суб'єктів, які надають благодійну допомогу у грошовій або матеріальній формі, зіткнулися з питанням порядку оподаткування такої допомоги.

26.09.14 р. набув чинності Закон України від 02.09.2014 р. № 1668-VII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо деяких питань оподаткування благодійної допомоги», яким благодійну допомогу для потреб забезпечення проведення АТО: звільнено від обкладення ПДФО; скасовано обмеження щодо формування витрат платниками податку на прибуток при її наданні.

Розділ «Перехідні положення» ПКУ доповнено пунктом 33 такого змісту: «Тимчасово, на період проведення антитерористичної операції, до інших витрат звичайної діяльності без обмежень, передбачених підпунктом» а «підпункту 138.10.6 пункту 138.10 статті 138 цього Кодексу, включаються суми коштів або вартість спеціальних засобів індивідуального захисту (касок, бронежилетів, виготовлених відповідно до військових стандартів), технічних засобів спостереження, лікарських засобів і медичних виробів, засобів особистої гігієни, продуктів харчування, предметів речового забезпечення, а також інших товарів, виконаних робіт, наданих послуг згідно з переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України, добровільно перераховані (передані) Збройним Силам України...»

Передбачено звільнення від оподаткування ПДФО суму благодійної допомоги наданої благодійниками, зокрема благодійниками-фізособами, на користь військовослужбовців, які беруть (брали) безпосередню участь в антитерористичній операції.

Для звільнення від оподаткування, такий благодійник обов'язково повинен: бути внесений до відповідного реєстру волонтерів, отримані кошти повинні бути використані для надання благодійності, або безпосередньо на користь самих осіб, або через відповідні військові формування, визначені ПКУ. Тобто перед тим, ніж надати допомогу, благодійник повинен подумати про документи, якими підтверджуватиметься надання допомоги саме конкретній особі.

Реєстр ведеться Державною фіскальною службою України, і певні відомості з нього будуть доступні на офіційному веб-сайті ДФС України [3].

Отже, якщо допомога здійснюється через волонтерів занесених в реєстр, то вона не оподатковується, але все одно повинно бути документальне підкріплення допомоги.

А от що до надання безпосередньо допомоги напряму підприємством (організацією) мобілізованим співробітникам, така допомога не буде оподатковуватись в наступному разі.

Не підлягає оподаткуванню податком на доходи фізичних осіб благодійна допомога у грошовій (не грошовій) формі, надана роботодавцем мобілізованому працівнику – учаснику бойових дій за умови дотримання норм п.п. 170.7.8 ст. 170 Податкового кодексу України (далі – ПКУ).

При цьому, обов'язок щодо контролю за цільовим використанням коштів набувачами допомоги (учасниками бойових дій) покладається на благодійника – роботодавця.

Водночас набувач благодійної допомоги зобов'язаний підтвердити благодійнику – юридичній особі статус учасника бойових дій, порядок надання якого визначено постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014р. №413, а члени сімей зазначених осіб – підтвердити родинний зв'язок з ними.

Крім того, не включається до оподаткованого доходу сума нецільової благодійної допомоги, у тому числі матеріальної, що надається резидентами – юридичними або фізичними особами на користь платника податку протягом звітного податкового року сукупно у розмірі, що не перевищує суми граничного розміру доходу, визначеного згідно з абзацом першим п.п. 169.4.1 п. 169.4 ст. 169 ПКУ (у 2015 році – 1710 грн.), встановленого на 1 січня такого року (п.п. 170.7.3 п. 170.3 ст. 170 ПКУ).

У разі отримання нецільової благодійної допомоги від благодійника – фізичної чи юридичної особи платник податку зобов'язаний подати річну податкову декларацію із зазначенням її суми, якщо загальна сума отриманої нецільової благодійної допомоги протягом звітного податкового року перевищує її граничний розмір, установлений абзацом першим підпункту 169.4.1 пункту 169.4 статті 169 цього Кодексу.

Отже, якщо нецільова благодійна допомога надана роботодавцем мобілізованому працівнику перевищує граничну суму доходу, то сума такого перевищення підлягає оподаткуванню на загальних підставах, тобто обкладається ПДФО і військовим збором.

Потрібно відзначити такий нюанс що, якщо у суб'єктів немає права на податковий кредит при придбанні продуктів, ліків та засобів індивідуального захисту, то безоплатна передача цих цінностей безпосередньо набувачеві допомоги (підрозділам збройних сил або окремим приватним особам), крім іншого, тягне за собою обов'язок нарахування податкових зобов'язань з ПДВ виходячи з бази оподаткування, визначеної відповідно до ст. 188 ПКУ, оскільки операція з передачі - нехай і безоплатно - є поставкою товарів відповідно до п. 14.1.185 ст. 14 ПКУ.

Таким чином суми коштів, отриманих благодійниками – фізичними особами, які внесені до Реєстру волонтерів АТО, на банківські рахунки для надання добродійної допомоги учасникам бойових дій антитерористичної операції не включатимуться в загальний оподатковуваний дохід і отже не оподатковуватимуться податком на доходи фізичних осіб.

Надання цільової допомоги мобілізованому працівнику не буде оподатковуватись, а з нецільової допомоги буде зніматись податок у разі перевищення граничної суми.

Список літератури:

1. Закон України «Про волонтерську діяльність» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3236-vi>.
2. Закон України від 02.09.2014 р № 1668-VII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо деяких питань оподаткування благодійної допомоги». Опублікований: Бухгалтерія. - 2014. - № 39. - С.11-13 (прим. Ред.).
3. Веб-сайт ДФС України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.sfs.gov.ua.